

'Het pensioen thema is belangrijk voor iedere generatie'

Justine Feitsma (28) is sinds oktober 2020 voorzitter van CNV Jongeren. Daarvoor werkte ze al bijna vijf jaar binnen CNV Jongeren als projectleider, onder andere op het gebied van pensioenen. 'Het is belangrijk dat iedereen, ook de jeugd, pensioen opbouwt en een deel van het inkomen nu reserveert voor later', geeft Justine aan. U leest hier meer over in dit artikel.

Leeftijd en pensioen

Voor de oudere generaties is bekend dat pensioen een belangrijke arbeidsvoorwaarde is, maar veel jongeren weten hier helaas niet genoeg van. Dat is begrijpelijk. Jongeren staan aan het begin van hun loopbaan vaak voor andere uitdagingen; iets wat u wellicht nog herkent van uw eerste baan. Toch is het van groot belang dat jongeren zich verdiepen in pensioenthema's, omdat ze op fulltime basis, gemiddeld een dag per week voor hun pensioen werken.

'Binnen CNV Jongeren besteden we al jaren aandacht aan dit thema', geeft Justine aan. 'Vanuit de vereniging is er een Werkgroep Pensioen die zich bezighoudt met het onderwerp en als voorzitter ben ik betrokken bij vele (jongeren)organisaties die ook aan pensioenen werken. Dat doe ik, maar dat deed mijn voorganger Semih Eski ook al.' Semih heeft zich jaren ingezet en is na zijn aftreden aan de slag gegaan in de pensioenwereld als bestuurder bij CNV Vakmensen. 'Het thema is inmiddels niet meer weg te denken uit de jongerenvakbond', zegt Justine.

Het PensioenLab

Naast bewustwording bij jongeren richten we ons ook op de pensioenwereld, bijvoorbeeld met het PensioenLab. Dit is een samenwerking tussen CNV Jongeren, FNV Young & United en VCP Young Professionals. Het PensioenLab biedt jongeren de mogelijkheid om zich te storten op een aantal actuele vraagstukken binnen diverse pensioenthema's. De jongeren komen tot creatieve adviezen die ze presenteren aan de pensioenwereld. De nieuwste lichting deelnemers start in september 2021. 'Dit jaar gaan we nog meer op zoek naar de diversiteit', zegt Justine. 'We trekken pensioenen breder tot thema's als klimaat, communicatie, sociaal welzijn, economie en woningmarkt. Want nadenken over pensioenen is belangrijk voor iedereen, ongeacht leeftijd, maar zeker ook ongeacht voorkennis en vakgebied.'

Stem van de jongeren

'Uiteraard zijn we bij CNV Jongeren met nog veel meer thema's bezig dan alleen pensioenen', zegt Justine. Denk ook aan thema's als wonen, onderwijs, arbeidsmarkt en participatie. CNV Jongeren is er voor alle jonge mensen die hun best willen doen om zich optimaal te ontwikkelen en willen bijdragen aan de maatschappij. 'Daarvoor hebben wij jongeren nodig die het belangrijk vinden om het geluid van jonge mensen te versterken in de maatschappij en het politieke debat; onze successen hebben we te danken aan de steun, inbreng en actieve rol van jonge leden'.

TIP: Is uw (klein)kind al op de hoogte? Een lidmaatschap bij CNV Jongeren bedraagt slechts €1,50 per maand. Geef het uw (klein)kind cadeau!

OVER CNV JONGEREN

CNV Jongeren is een onafhankelijke vakbond voor jonge werknemers in Nederland. Zij zijn er voor de bijbaners, stagiaires, vakantiewerkers, studenten, net-afgestudeerden en young-professionals. Samen komen ze op voor de belangen van jongeren op de arbeidsmarkt, woningmarkt en in het onderwijs. Daarnaast hebben zij speciale aandacht voor jonge mensen met een kwetsbare positie.

Wilt u meer weten over CNV Jongeren? Ga naar www.cnvjongeren.nl of zoek hen op via LinkedIn, Facebook, Instagram of Twitter.

Jaargang 6 | najaar 2021

IN DEZE EDITIE:

- VOORTGANG PENSIOENWET
- FINANCIËLE UITBUITING VAN OUDEREN
- INDRUKWEKKENDE DOCUMENTAIRE VAKBONDWERK GUATEMALA

Piet Fortuin
voorzitter CNV

Ook dit jaar staat deels in het teken van Corona. De meeste CNV-meetings vinden nog niet vanuit een zaaltje, maar achter een scherm plaats. Een groot gemis, voor ons allemaal. Want het liefst hangen we persoonlijk de slingers op voor onze trouwe CNV-leden, die een jubileum vieren. Of kijken we u graag in de ogen bij het invullen van uw belastingaangifte. Al gloort er eindelijk licht aan het einde van de tunnel. Ten tijde van schrijven (1 juli) hebben ruim 15 miljoen Nederlanders een vaccinatieprik gehad. Uzelf waarschijnlijk ook. Een opluchting voor ons allemaal. Het gewone leven start zo langzaam weer op.

Na een zware tijd, waarin de gevolgen van de lockdown ons leven kleiner maakte, gloort er hoop aan het einde van de tunnel. We kijken voorzichtig weer vooruit. Voorbij het virus. Misschien heeft u inmiddels weer afgesproken met vrienden, uw kinderen en kleinkinderen. Pakt u uw favoriete hobby's weer op. Of bent u zelfs al op vakantie geweest of wacht u een prachtige trip. Eens te meer, realiseren we ons hoe belangrijk vrijheid is. Vrijheid om te bewegen, vrijheid om samen te komen, vrijheid om te genieten van het leven. Met elkaar.

Genieten hangt nauw samen met het behoud van koopkracht. Daarbij bent u sterk afhankelijk van de indexering van AOW en aanvullend pensioen. We maken ons als CNV hard voor uw belang: dat van Senioren. De koopkracht van gepensioneerden is de afgelopen jaren verminderd en het wordt tijd om dat te repareren. Positief is dat bij de meeste pensioenfondsen de dekkingsgraden stevig zijn hersteld en dat bij sommige fondsen het indexeren weer in zicht komt. Het CNV doet stevig appèl op minister Koolmees om te kijken naar de wettelijke mogelijkheden om eerder te indexeren, bijvoorbeeld door de huidige wettelijke indexatiedrempel te verlagen van 110% naar 105%. Wat ons betreft liever vandaag dan morgen. Want u verdient een onbezorgde pensionering na een leven van hard werken.

Rest mij niets anders dan u veel plezier te wensen bij het lezen van deze editie van de Seniorenkrant. Het is weer een mooie uitgave geworden, bomvol belangrijke pensioeninformatie, interessante columns, praktische en handige tips en een vermakelijke puzzel, waarbij u kans maakt op prachtige prijzen. En, mocht u nog op een verlate vakantie gaan, dan wens ik u veel vakantieplezier toe.

Voortgang Pensioenwet

De nieuwe pensioenwet gaat een jaar later in dan gepland. In plaats van 1 januari 2022, gaat de nieuwe wet per 1 januari 2023 in. Het CNV betreurt dit, maar erkent ook dat zorgvuldigheid gewenst is en de invoering van 1 januari 2022 niet realistisch.

Pensioen dat meebeweegt met markt

Patrick Fey, vicevoorzitter en pensioenonderhandelaar van CNV: 'Juist de nieuwe pensioenwet moet ervoor zorgen dat pensioenen meer meebewegen met de markt. Nu de rente en dekkingsgraden eindelijk weer stijgen, zou dat voor veel gepensioneerden een beter uitzicht op indexatie betekenen. Het uitstel van een jaar is daarom een hard gelag voor veel gepensioneerden die al jaren op de nullijn zitten.'

Handelen in geest van nieuwe pensioenstelsel

Het CNV is positief dat het streven van alle betrokken partijen is en blijft om per 2026, waar mogelijk eerder, de overstap te maken naar het nieuwe pensioenstelsel. Uitgangspunt blijft een zorgvuldige transitie naar een robuuster, toekomstvast pensioenstelsel in het belang van de deelnemers. Het is belangrijk dat de vertraging niet nadelig is voor deelnemers en dat er tijdens de overgangperiode zoveel mogelijk in de geest van de nieuwe regels van het nieuwe stelsel wordt gehandeld voor indexeren en korten. 'De regels van het nieuwe pensioenstelsel moeten nu al zoveel mogelijk worden gehanteerd, zodat er financiële rust en perspectief is na een leven lang hard werken', aldus Fey.

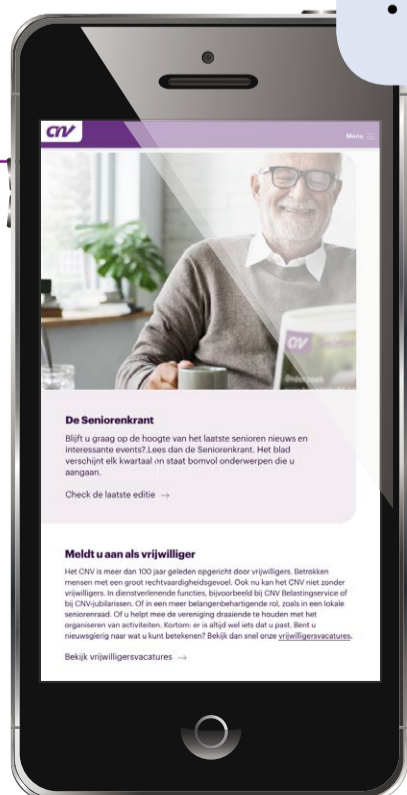
Kortingen voorkomen

In 2021 werden vrijwel alle kortingen per 1 januari 2021 voorkomen, door de aangepaste kortingsgrens van 90%. Onnodig korten moet ook in 2022 voorkomen worden, dat wordt onderstreept door minister Koolmees. Koolmees poogt voor 2022 om, net als in de twee voorgaande jaren, de regels om korten te voorkomen te verruimen. Zo mogen pensioenfondsen volgend jaar weer een minimale dekkingsgraad van 90% hanteren, in plaats van 105%.

Op de hoogte blijven van het laatste pensioennieuws? Check dan cnv.nl

Nieuw online platform senioren

In april is het nieuwe platform gelanceerd voor werkend Nederland en senioren. Het oude Seniorenplatform, zoals u dat kent, is hierop geïntegreerd. Op de nieuwe website vindt u het laatste nieuws op het gebied van pensioen, inkomen, belasting, zorg en welzijn, maar u treft er ook de laatste editie van de Seniorenkrant aan en de actuele vacatures voor vrijwilligersfuncties. Kortom: een interessante plek die u altijd op de hoogte houdt van het laatste seniorennieuws. Bent u benieuwd naar het eindresultaat? Neem dan vooral eens een kijkje op www.cnv.nl/senioren.

Workshop 'Vertel je levensverhaal' succes

Steeds meer mensen schrijven hun levensverhaal op. Voor zichzelf of als herinnering voor hun nabestaanden. De senioren van het CNV uit de drie noordelijke provincies konden hier een workshop over volgen. De workshop was als pilot georganiseerd door de senioren van CNV Vakmensen en CNV Connectief samen.

Op 24 juni jl. vond de digitale workshop 'Schrijf je levensverhaal' plaats. In tweeëneuhalf uur leerde Jessie van Vlodrop, van Verhalenvangers, de deelnemers de nodige tips en tricks. Natuurlijk is tweeëneuhalf uur te kort om je verhaal te schrijven. Maar met de adviezen van Jessie kan een mooi begin gemaakt worden.

De deelnemers waren zeer tevreden. "Er was een positieve sfeer", "Tips en adviezen die direct toepasbaar waren" en "We leerden ook van elkaar", zijn enkele van de opmerkingen uit de evaluatie. Ook waren de meeste deelnemers enthousiast over de vorm: een digitale workshop. Alle reden dus om te bekijken of deze pilot in het najaar herhaald kan worden.

Financiële uitbuiting van ouderen, wat is dat?

Financiële uitbuiting van ouderen is een groeiend probleem. Dat signaleert Gerda Krediet, directeur bij bureau NoodZAAK, een organisatie die zich bezighoudt met onderzoek, advies en interventie op het gebied van financiële uitbuiting, psychische mishandeling en verwaarlozing van ouderen. Maar wat is dat nou precies, financiële uitbuiting? En hoe beschermt u zich ertegen? Gerda geeft u graag wat handvatten.

Als u wordt opgelicht, dan kan het zijn dat u daar liever niet over praat uit schaamte of angst. Of misschien denkt u wel dat het u niet overkomt. Hopelijk is dat ook zo, maar op dit moment neemt oplichting van ouderen toe. Het gaat dan niet om fysieke- of emotionele mishandeling, zoals bij kindermishandeling. Nee, het gaat om slinkse financiële uitbuiting door een vertrouweling: een kind, een kleinkind, een vriend(in) of een hulpverlener. Als u weinig contacten heeft, afhankelijk bent van zorg of vergeetachtig bent, dan bent u hiervoor kwetsbaar. Uw vertrouweling kan het gemunt hebben op uw geld en goederen en zal bijvoorbeeld met uw bankpasje, ten behoeve van zichzelf, geld opnemen. Meestal begint het met kleine bedragen, maar al snel verandert dat naar grote bedragen.

Misschien hebt u, in goed vertrouwen, een (notariële) volmacht getekend. Om de opnames geheim te houden zorgt de vertrouweling ervoor dat hij de volledige controle over u krijgt, zodat het niet ontdekt wordt. Hij kan u indoctrineren en ruzie maken met familieleden en bekenden die vervolgens het contact met u verbreken. Soms wordt uw telefoon of post achtergehouden, waardoor u in een volledig isolement terecht komt. Een extreme vorm van financiële uitbuiting is het onterven van uw kind(eren) ten behoeve van degene die u, vaak zonder dat u dit weet, financieel uitbuit. Dat onterving steeds vaker voorkomt blijkt uit een peiling onder bijna 150 leden van de belangenverenigingen van advocaten en notarissen die zich met erfrecht bezig houden. Opvallend is dat de laatste vier meldingen die bij mij gedaan zijn, onterving door de vader betreft, met grote emotionele schade tot gevolg.

Mijn advies:

- Zorg op tijd voor uw levenstestament en testament
- Onderhoud uw contacten
- Bij vermoeden van financiële uitbuiting: bel Veilig Thuis op 0800 - 2000

CNV Belastingsservice tips

Verandert er iets in uw privésituatie? Check dan wat dit betekent voor de huur- of zorgtoeslag. CNV Belastingsservice kan u hierbij helpen. Ook bij andere vragen over uw belastingaangifte. Wij zijn op werkdagen van 08:00 - 18:00 uur bereikbaar op telefoonnummer 030 - 751 1050.

Voorbeeld: Bij een senior echtpaar woont de alleenstaande dochter en haar kleine kindje in één huis. De dochter heeft een inkomen. Dat heeft gevolgen voor de huurtoeslag van het echtpaar.

Overlijdt een van de ouders en is de inwonende dochter 27 jaar of ouder, dan wordt de dochter fiscaal partner vanwege het minderjarige kind. Dit heeft invloed op de zorgtoeslag en het kindgebonden budget. De overgebleven ouder ontvangt bovendien geen alleenstaande AOW.

Portret van een lid

Onlangs vierde ik mijn 50-jarig lidmaatschap van het CNV. De feestelijke bijeenkomst werd, vanwege corona, gecancelled. Als alternatief ontving ik een verassingspakket met een boekje over de geschiedenis van het CNV in vogelvlucht. Het riep herinneringen op aan mijn eigen geschiedenis als vakbondslid.

Ik ben geboren in 1947 en groeide op in het Friese dorpje Heeg. Op mijn elfde verhuisden we naar Sneek waar ik, na de Lagere School, overstapte naar de Ambachtsschool, de eerste LTS. Na het oriëntatiejaar koos ik voor het schildersvak. Ik droomde ervan om reclametekenaar te worden. Dus volgde ik, parallel aan de LTS, de tweejarige opleiding Bewijs Algemene Ontwikkeling, waarvan het diploma toegang gaf tot de Lerarenopleiding.

Na drie jaar Schilderopleiding behaalde ik mijn diploma. Ik startte mijn loopbaan bij een schildersbedrijf. En leerde door in de avonduren. Soms een race tegen de klok. Eerst werken, dan snel omkleden, om de trein te halen. Na het behalen van mijn diploma, volgde ik de Lerarenopleiding. Daarna moest ik kiezen: of als Leraar Schilderen werken en doorgaan als Schilderuitvoerder, of de stap maken naar de tekenopleiding. Ik koos voor het onderwijs. Eerst op de Christelijke LTS. in Utrecht, later in Alpen aan den Rijn. Al die tijd was ik al lid van de vakbond. Eerst de Bouwbond, later de Onderwijsbond. Het CNV informeerde mij altijd goed. Bijvoorbeeld over wettelijk jeugdloon. Of over de vorstverletbonnen. Ik was blij dat de bond mij zo goed op de hoogte hield van mijn rechten.

Naast mijn werk deed ik de opleiding Onderwijskunde aan de Amsterdamse Universiteit. Het was een roerige periode in het beroepsonderwijs. Werkende jongeren lieten massaal van zich horen. Trokken de straat op om te strijden voor betere onderwijsvoorzieningen en optimale onderwijskansen. Er werd in die tijd veel geëxperimenteerd met nieuwe onderwijsvormen voor werkende jongeren.

Ik promoveerde naar tweedegraads leraar. En besloot, op 25-jarige leeftijd, de kennis die ik had opgedaan bij de opleiding Pedagogiek, in te zetten voor onderwijsexperimenten aan de Hengelose Tuindorpschool. We werkten aan het vormgeven van Oriëntatie en Schakelen in het Participatieonderwijs, een vorm van voltijdonderwijs met stages.

Naam: Hans Hoogeveen (74)

Voormalig beroep: leraar

Lid van: CNV Onderwijs

Met de tweedegraadsbevoegdheid op zak, kocht ik mijn eigen woning. Mijn salarisperspectief bleek wankel.

Ik haalde mijn eerstegraadsbevoegdheid te laat. HOS-wetgeving (Herziening Onderwijs Salarissen) zorgde ervoor dat ik hierdoor 1000 gulden misliep. Het werd de eerste aanleiding tot een grote CNV-onderwijsstaking.

Al die tijd werkte ik aan het Hengelose onderwijsexperiment. We legden de basis voor het Kort MBO en doorstroommogelijkheden naar vier MBO-niveaus. Na drie jaar maakte ik de stap naar teamleider bij een, nieuw op te richten, Kinder- en Jeugdafdeling in Almelo. Achteraf de beste keus die ik ooit heb gemaakt. Ruim 24 jaar heb ik mijzelf vol passie ingezet voor de leerlingen. Ik heb veel zien veranderen. Ook bij mijn eigen scholengemeenschap. Een monsterfusie maakte van het ROC Twente een onderwijsfabriek. De OR en het CNV boden weerstand; helaas zonder resultaat. Tijd om een laatste stap te maken als onderwijsadviseur bij Stichting Leerplan Ontwikkeling. Later verschoof de focus naar Loopbaangericht Onderwijs, waarbij persoonlijke ontwikkeling, op basis van talent en mogelijkheden centraal stond. Een fijne tijd tot aan mijn pensioen.

Toch lonkte het onderwijs. Volledig stoppen? Zeker niet! Als parttime onderwijskundig medewerker ondersteunde ik werkend leren voor kansarme jongeren met een Wajong-status. We kregen het voor elkaar om loopbaangericht leren op de werkplek van de grond te tillen en leerlingen een regulier diploma te laten halen. Totdat de geldkraan werd dichtgedraaid. Zorgelijk. Elke keer roepen er weer jonge mensen om bestaanszekerheid. Om kans op een loopbaan.

Ook nu ik gepensioneerd ben, volg ik het onderwijs op de voet. De sector heeft het moeilijk. Het kabinet drukt vaak een stempel op onderwijs met wet- en regelgeving. Iets dat niet altijd ten goede komt aan de kwaliteit. Gelijheid in onderwijskansen is verder weg dan toen. Dat gaat mij aan het hart. Ik vertrouw erop dat CNV Onderwijs zich inzet voor gelijke kansen. Voor iedereen. Puur vanuit het Christelijk Sociaal Denken.

Hans Hoogeveen

Kijktip: indrukwekkende documentaire vakbondswerk in Guatemala

80 jaar is José Pinzón. Toch zet de tanige oud-vakbondsleider zich nog dagelijks in om jonge mensen op te leiden in Guatemala. Hij is ook de hoofdpersoon in de korte documentaire die onlangs in première ging en circuleert op filmfestivals in de hele wereld. De film kwam tot stand dankzij een bijdrage uit de eigen cao van de CNV Vakcentrale.

Marjolein Groenewegen van CNV Internationaal: 'De film volgt twee vakbondsleiders, ieder van een andere generatie. Zij zetten zich in voor de naleving van werknemersrechten in de suikerrietsector, de textielsector en de informele economie. Meestal is het onmogelijk voor werknemers om zich te organiseren in een vakbond. In de fabrieken is de werkdruk zo hoog dat werknemers vaak zelfs niet de tijd nemen om naar het toilet te gaan. En wie protesteert als het werk in de fabriek ondanks grote risico's op besmetting toch doorgaat, riskeert ontslag.'

In Guatemala is maar twee procent van de werknemers lid van een vakbond. Lid zijn van een vakbond is riskant, het kan je je baan kosten. Vakbondsleiders lopen nog grotere risico's, velen van hen worden geschaduwed en geïntimideerd. Sinds 2006 verloren meer dan 90 vakbondsleiders in Guatemala het leven vanwege hun vakbondswerk. Daarom is het zo bijzonder dat er vakbondsleiders als José Pinzón en zijn jonge collega Luís Lopez zich met zoveel toewijding blijven inzetten voor werknemersrechten.'

Bent u benieuwd naar de ingrijpende documentaire? U bekijkt die op de website van CNV Internationaal via www.cnvinternationaal/guatemala.

Hier organiseerde ik seminars voor de organisaties of de vakbondsleden van de CNT.

Werkgevers intimideren mensen om zich niet bij een vakbond aan te sluiten.

Teken ook de petitie

Wij willen wetgeving voor duurzaam en verantwoord ondernemen

#wetgevingNU

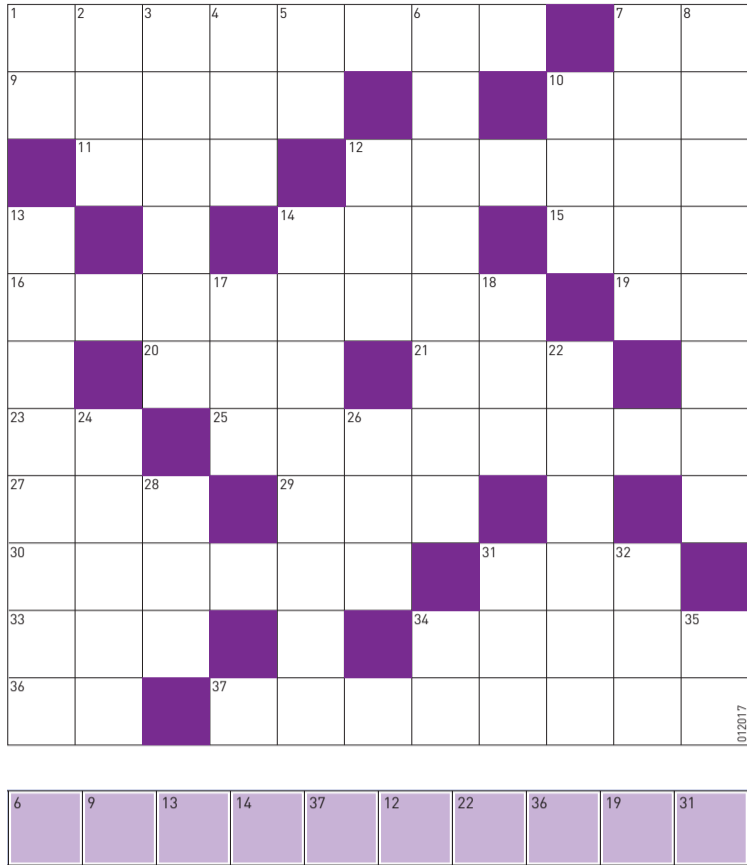

CNV Internationaal zet zich wereldwijd in tegen uitbuiting van werknemers, voor een loon dat genoeg is om van te leven en een veilige werkplek. Toch zijn er ook in Nederland nog steeds producten te koop die in Azië, Afrika of Latijns-Amerika zijn gemaakt ten koste van mens en milieu. Zoals telefoons, t-shirts of koffie.

Vindt u ook dat dat niet langer kan? Om te zorgen dat alle producten duurzaam en verantwoord worden geproduceerd, is het belangrijk dat er wetgeving komt.

→ Laat uw stem horen! Teken hier de petitie: www.cnvinternationaal.nl/wetgevingnu
Al meer dan 30.000 mensen tekenden de oproep!

Puzzel

Van links naar rechts: 1 Naderhand 7 Rondhout 9 Werkelijk 10 Schrijfgerei 11 Spaanse uitroep 12 Prullig, niet degelijk 14 Vrouwtdier 15 Zware bijl 16 Opvoeding 19 Informatie-technologie (afk.) 20 Muziek (afk.) 21 Tijdperk 23 De onbekende 25 Voor één keer 27 Kever 29 Hevige pijn 30 Droombeeld 31 Engelse titel 33 Vissersplaats 34 Bittere drank 36 Muzieknoot 37 Verdediger van een denkbeeld.

Van boven naar beneden: 1 Slee 2 Bestuursvoorzitter 3 Edelgas 4 Afslagplek in het golfspel 5 Oude lengtemaat 6 Naamloze 7 Alternatieve geneeswijze 8 Bange 10 Zakcomputer 12 Vruchtbaar 13 Riem 14 Snelle jachthond 17 Startteken, regieaanwijzing 18 Makelaarskantoor 22 Iemand zonder pigment 24 ... Dame 26 Ontkenning 28 Kledingstuk 31 Costa del ... 32 Rivier (Spaans) 34 Tegenover (afk.) 35 Centigram (afk.).

*Maak kans op een VVV-bon t.w.v. €25,- of doneer het geld aan een, door u gekozen, goed doel. Wij zorgen dan dat dit bedrag wordt overgemaakt. Mail de oplossing voor 1 november 2021 naar senioren@cnv.nl of stuur deze per post naar CNV Ledenservice, postbus 2475, 3500 GL Utrecht. De prijswinnaars van de vorige prijsvraag zijn: de heren **A. van Gog** te Etten-Leur, **K.F van Eijk** te Veenendaal, **M. Meindertsma** te Dokkum en mevrouw **K. Wieringa** te Winsum. Inmiddels hebben de prijswinnaars hun prijs in ontvangst genomen of is deze gedoneerd aan een goed doel naar eigen wens. Kunny Wieringa heeft haar gewonnen prijs aan de Hertenkamp "De Borgstee" gedoneerd.*

CNV SENIOREN Samen Sterker

DE VOORDELEN VAN HET
CNV-LIDMAATSCHAP OP EEN RIJ

Collectieve belangenbehartiging:

- Via de seniorenraad van Vakmensen of via de senioren groepen van Connectief oefent u invloed uit op het bondsbeleid van uw bond.
- Gepensioneerden hebben een eigen plek binnen de vereniging via de Senioren Adviesraad. De adviesraad geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het Algemeen Bestuur van het CNV over onderwerpen die senioren direct raken.
- Beïnvloeden van politiek Den Haag: door lobbywerk in de Tweede Kamer, bij ministeries en o.a. in de Sociaal Economische Raad.
- CNV-bestuurders in pensioenfondsen oefenen direct invloed uit op het te voeren beleid van uw pensioenfonds.

Individuele voordelen:

- Regionale informatieve bijeenkomsten en ontmoetingsdagen.
- Gratis rechtsbijstand. Het lidmaatschap biedt u rechtshulp vergelijkbaar met een rechtsbijstandsverzekering. Zowel bij zaken die uw inkomen betreffen, als kwesties in de privésfeer. Hierbij moet u denken aan problemen met de gemeente, een geschil met een winkel over een slecht geleverd product, een burenruzie etc.
- Hulp bij uw belastingaangifte.
- Hulp bij het invullen van diverse formulieren, zoals aanvragen voor huur- of zorgtoeslag.
- Ondersteuning bij het 'keukentafelgesprek' over het aanvragen van een zorgvoorziening bij uw gemeente.
- Korting op uw zorgverzekering.
- Twee keer per jaar, naast uw bondsblad, de CNV Seniorenkrant op de deurmat.

Leven lang leren

*Een leven lang leren,
Is dat leven om lang te leren?
Of is dat lang leven om te leren?
Of is het toch lang leren om te leven?*

*Pensioen? Dan mag je alles keren,
Pot vormen wordt pot verteren
En leven lang leren wordt
Leren lang te leven*

Nol Westermann

Ontdek Nederland

Wandelt u veel? En trekt u er graag op uit om ons land te ontdekken? Niet zo gek. Nederland telt talrijke prachtige wandelgebieden langs de kust, door bruisende steden en weelderige bossen. We zetten een aantal interessante wandelroutes en aanbieders voor u op een rij.

Audio stadstour → Met een audiotour door een museum lopen is iets wat de meesten wel kennen. Maar weet u dat u ook hele leuke wandelingen door de stad of natuur kunt maken met een audiotour? Enthousiast geworden? Neem dan een kijkje op www.wandel.nl

Rijke kastelenroutes → Houdt u van imposante kastelen en diepe slotgrachten? En waant u zich graag in de tijd van ridders en jonkvrouwen? Dan zijn de kastelenroutes écht iets voor u. Stippel uw eigen route uit op www.anwb.nl

Ontdek je plekje met wandelen → Wandelnet biedt verschillende mogelijkheden om de mooiste plekjes, gebouwen en groene oases tijdens standswandelingen te ontdekken. Verdeeld over het land bieden zij prachtige routes aan op www.wandelnet.nl

Voor de echte natuurliefhebbers → Ontdek de Nederlandse natuur! Wandel over uitgestrekte heide, struin door duingebieden of vaar met een kano over kronkelende beekjes en langs prachtige oevers. Natuurmonumenten beheert in Nederland meer dan 100.000 hectare natuur. Bent u een natuurliefhebber? Kijk dan snel op www.natuurmonumenten.nl

Loopt u liever mee met een wandelpool, met gids → Neem dan een kijkje op de site van www.mooisteroutes.nl. Hier vindt u ook routes zonder gids, en routes die geschikt zijn voor minder validen.

Vragen aan CNV Info

1. Woonkostentoeslag

Kunt u uw huur of hypotheek niet meer betalen, omdat uw inkomen plotseling is gedaald? Bijvoorbeeld door ziekte, scheiding of werkloosheid? Dan kunt u een woonkostentoeslag aanvragen bij uw gemeente, als tijdelijke bijdrage om uw huur of hypotheek te betalen. Het is een vorm van bijzondere bijstand. U moet voldoen aan een aantal voorwaarden om woonkostentoeslag te krijgen.

De voorwaarden:

- Uw inkomen is plotseling sterk gedaald.
- U gaat op zoek naar een goedkoper huur- of koophuis.
- De kosten van uw koopwoning zijn te hoog voor uw inkomen. Bijvoorbeeld de hypotheekrente, het onderhoud en de onroerendezaakbelasting.
- Uw aanvraag voor huurtoeslag is afgewezen.
- Huurtoeslag gaat vóór woonkostentoeslag. U krijgt alleen woonkostentoeslag als u geen recht heeft op huurtoeslag. Bijvoorbeeld omdat de huur te hoog is. Of omdat u een koopwoning heeft.

2. Vergoedingen voor (uw) mantelzorgers

Mantelzorg is meestal vrijwillig en onbetaald. Maar u kunt wel een vergoeding krijgen, bijvoorbeeld voor extra uitgaven zoals zorgkosten en vervangende zorg. De basiszorgverzekering vergoedt geen kosten voor mantelzorgers. Wel is het soms mogelijk om via de aanvullende zorgverzekering een vergoeding te krijgen. Deze vergoeding is bedoeld voor vervangende mantelzorg. Bijvoorbeeld als u zelf ziek bent of als u er even tussenuit wilt. Soms vergoedt de verzekering ook een mantelzorgmakelaar of cursussen voor mantelzorgers. Kijk op vergelijkingsite ZorgWijzer.nl naar de vergoedingen per verzekeraar.

CONTACT

Heeft u een vraag? Neem dan contact op met CNV Info. Zij zijn op werkdagen bereikbaar van 08:00 - 18:00 uur op telefoonnummer 030 - 751 1001. Of stuur een email naar cnvinfo@cnv.nl

